

UZASADNIENIE

do Uchwały Nr XLVIII.338.2018 Rady Gminy Kotuń z dnia 20 września 2018 r.

Z wnioskiem o nadanie nazwy rondu w Żeliszewie Podkościelnym wystąpili mieszkańcy tej miejscowości. We wniosku wskazano, aby nowo wywodowane rondo nosiło imię Księdza Jana Niedziałka.

Ksiądz profesor Jan Niedziałek urodził się dnia 22-12-1907 r. w Żeliszewie. W 1920 r. ukończył szkołę powszechną w rodzinnym Żeliszewie k/Siedlec (wieś w ówczesnym woj. lubelskie, pow. siedlecki) po czym wstąpił do Kolegium Misyjnego Księży Oblatów w Lublińcu Śląskim, gdzie uzyskał maturę. W 1925 r. rozpoczął naukę w seminarium duchownym w Janowie Podlaskim jako alumn drugiego roku filozofii. Już po roku nauki w seminarium, ówczesny biskup podlaski ks. Henryk Przeździecki, skierował młodego kleryka na studia wyższe do Rzymu. Przyszły ksiądz odznaczał się szczególnym uzdolnieniem w zakresie przedmiotów filozoficznych. Jego sześćioletni pobyt w Rzymie i studia na Papieskim Uniwersytecie Gregoriańskim zaowocowały uzyskaniem stopnia naukowego doktora filozofii. Egzamin z całości filozofii polski kleryk złożył w 1928 r. Sukces ten nie zakończył jednakże jego pobytu w Rzymie, rozpoczął czteroletnie studia na Wydziale Teologicznym, które ukończył w 1932 r. ze stopniem doktora teologii. 02.08.1931 r. w siedleckiej katedrze został wyświęcony na kapłana, w uroczystość Wniebowzięcia Najświętszej Marii Panny w kościele Świętej Trójcy w Żeliszewie, odprawił pierwszą solenną Mszę św. Rok później został profesorem Seminarium Podlaskiego a w 1935 r. powołano go na prefekta Wyższego Seminarium Duchownego w Janowie Podlaskim. W trzy lata po nominacji na prefekturę ks. bp Henryk Przeździecki, podkreślając Jego zalety umysłowe i moralne, mianował go sędzią prosynodalnym. Mieszkając w Siedlcach od 1941 r. rozpoczął pracę w seminarium jako wykładowca filozofii chrześcijańskiej i jednocześnie aktywnie włączył się w nurt pracy podziemnej w mieście. Do jego obowiązków należał kolportaż pism wydawanych przez Stronnictwo Narodowe (SN) w Siedlcach i powiecie oraz współpraca z AK. W czasie okupacji niemieckiej był także konspiracyjnym kapłanem wojskowym Komendy Okręgowej Narodowej Organizacji Wojskowej (NOW) a także kierownikiem Okręgowego Wydziału Propagandy Stronnictwa Narodowego. Obowiązki zarówno kościelne jak i konspiracyjne spełniał z ogromnym oddaniem aż do dnia aresztowania. 16.01.1943 r. wracając z Warszawy, gdzie przeprowadził szereg rozmów z przywódcami organizacji przy okazji zabrał ze sobą kilka egzemplarzy nielegalnej konspiracyjnej prasy. W miejscowości Mrozy leżącej na trasie kolejowej Warszawa-Siedlce do pociągu wkroczyła niemiecka policja kolejowa (Bahnschutzpolizei). Funkcjonariusze, którzy natychmiast rozpoczęli działalność rabunkową, przy tej okazji znaleźli prasę konspiracyjną. Z tego powodu na stacji kolejowej w Siedlcach niemieccy funkcjonariusze policji kolejowej zatrzymali pasażerów przedziału. Wezwane siedleckie Gestapo groziło rozstrzelaniem wszystkich pasażerów, wówczas chcąc zapobiec zamordowaniu niewinnych ludzi oddał się w ręce gestapowców. Przez pierwsze dwa tygodnie przetrzymywany był w siedleckim więzieniu, skąd codziennie wożono go do siedziby Gestapo mieszczącego się przy ul. Prusa na przesłuchania. Później przeniesiono Go do Warszawy na Pawiak. Przeszedł brutalne śledztwo, przesłuchujący gestapowcy zmuszali Go do wydania kolegów z SN i AK. Pomimo tortur trzymał się dzielnie i nikogo nie zdradził. Nocą 12.02.1943 r. został zabrany z celi na Pawiaku, by wraz z dużą grupą innych współwięźniów wywieźć do Stefanowa k/Palmyr. Tam ich rozstrzelano w zbiorowej egzekucji i pochowano w mogile zbiorowej na cmentarzu w Palmirach. W latach późniejszych ciało Księdza Niedziałka zostało ekshumowane i pochowane w oddzielnej mogile

na cmentarzu w Palmirach.

Rondo w Żeliszewie Podkościelnym położone jest u zbiegu dróg powiatowych. Wójt Gminy wystąpił do Starosty Siedleckiego z wnioskiem o zgodę na nadanie rondy nazwy „Rondo im. Księdza Jana Niedziałka”. Taką zgodę otrzymano w piśmie D.7111.14.2018 z dnia 6.09.2018 r. Wobec powyższego została podjęta stosowna uchwała.

PRZEWODNICZĄCY RADY
Teresa B. Brysniak
mgr Teresa B. Brysniak